

Sportpark Schellinkhout

Nader onderzoek beschermde fauna in verband met aanleg woonwijk

Sportpark Schellinkhout

**NADER ONDERZOEK BESCHERMDE FAUNA
IN VERBAND MET AANLEG
WOONWIJK**

Opdrachtgever:
HB Adviesbureau
De heer F. Miedema

Projectnummer : 23189
Datum : 19 september 2023

Projectleider : B. Oud
Controle : P.M.A. van der Wielen
Paraaf :

Postbus 36233
1020 ME AMSTERDAM
Telefoon: 06-50523935
E-mail: info@groenadviesamsterdam.nl

INHOUDSOPGAVE :

1	INLEIDING	3
2	ONDERZOEKSGEBIED	4
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied en geplande werkzaamheden	5
3	BROEDVOGELONDERZOEK	6
3.1	Onderzoeksdoel	6
3.2	Onderzoeksmethode en inspanning	6
3.3	Resultaten	6
3.4	Conclusie broedvogelonderzoek	8
4	KLEINE MARTHACHTIGEN	9
4.1	Onderzoeksvragen	9
4.2	Onderzoeksmethode en inspanning	9
4.3	Resultaten	10
4.4	Conclusie Kleine marthachtigen-onderzoek	11
5	VLEERMUISONDERZOEK	12
5.1	Onderzoeksvragen	12
5.2	Onderzoeksmethode en inspanning	12
5.3	Resultaten	13
5.4	Conclusie en advies vleermuisonderzoek	15
6	OVERIGE DIERSOORTEN	16
7	ALGEHELE CONCLUSIES EN ADVIES	17
7.1	Samenvatting per soort	17
7.2	Eindconclusie	17

1 INLEIDING

Het sportpark in Schellinkhout gaat omgevormd worden naar woningbouw. Daarvoor moet de nu aanwezige beplanting volledig wijken.

In het voorjaar van 2023 is een ecologische Quicksan uitgevoerd om deze plannen te toetsen aan de Wet Natuurbescherming. Aan de hand van deze Quicksan is opdracht gegeven nader onderzoek te doen naar broedvogels met een jaarrond beschermd nest, vleermuizen en kleine marterachtigen.

Middels verschillende soort-specifieke onderzoeken ter plaatse is onderzocht of er knelpunten te verwachten zijn met de Wet Natuurbescherming. Daarnaast is aangegeven of mitigerende maatregelen nodig zijn en of het noodzakelijk is om een ontheffing aan te vragen.

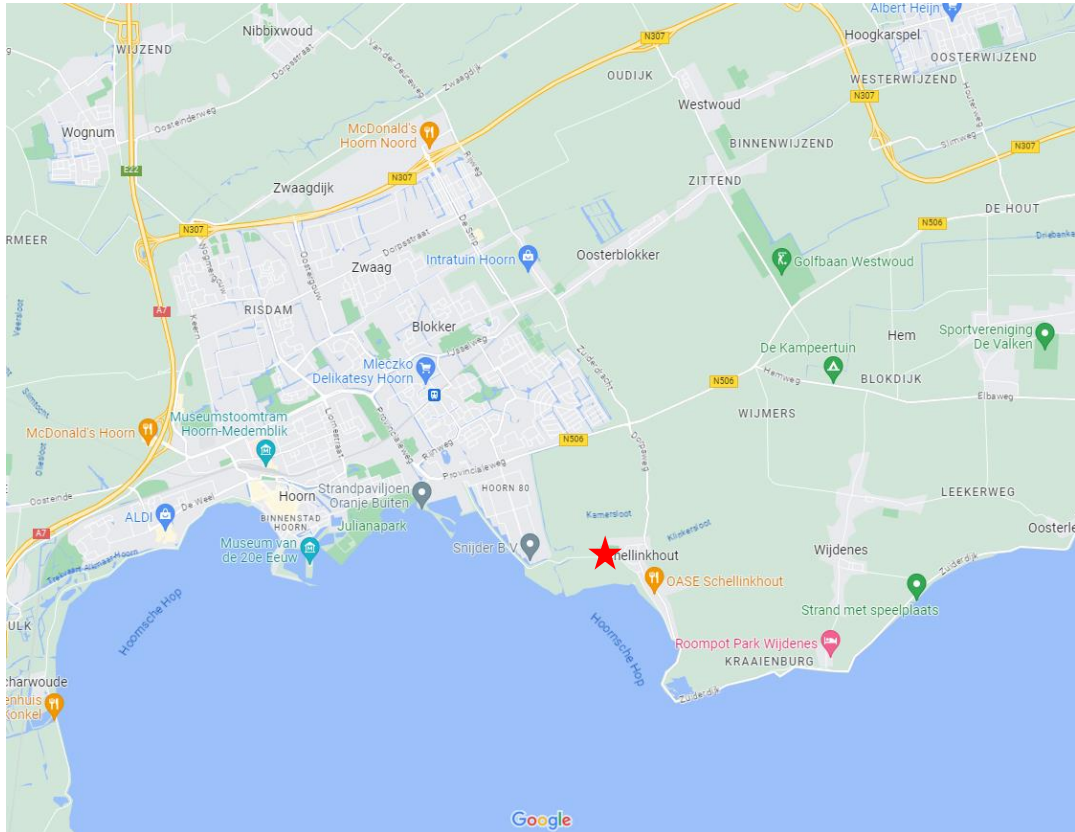

In het volgende hoofdstuk volgt een korte beschrijving van het projectgebied en het de geplande werkzaamheden. Vanaf hoofdstuk 3 is er per soort(groep) een beschrijving van het uitgevoerde onderzoek en de bevindingen. In het laatste hoofdstuk volgt een algehele conclusie.

2 ONDERZOEKSGBIED

Het projectgebied ligt aan de westkant van Schellinkhout, in gemeente Drechterland (zie Figuur 1 en Figuur 2).

Figuur 1 Ligging in de regio. Bron: Google Maps

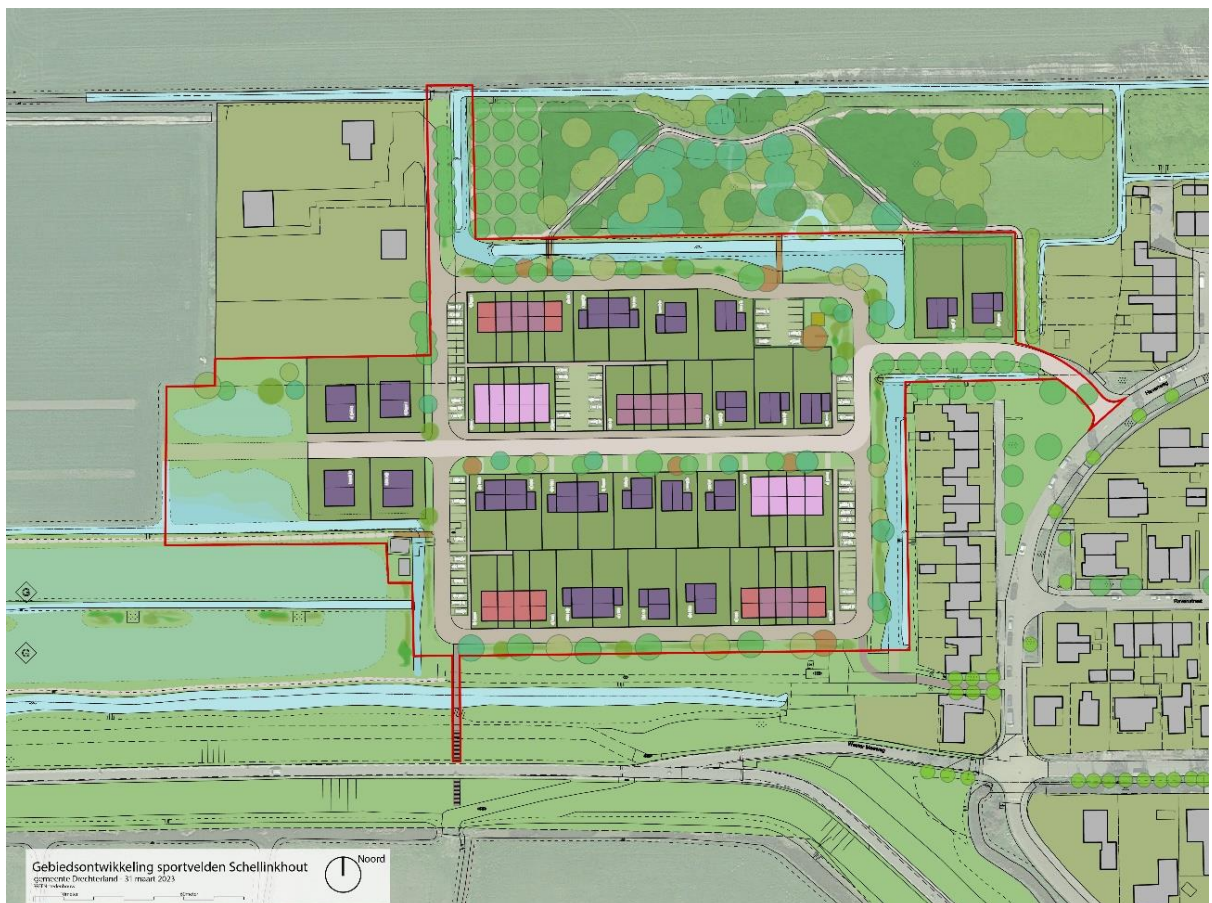
Figuur 2 Ligging in de regio. Bron: Google Maps

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied en geplande werkzaamheden.

Het projectgebied ligt ten westen van de bebouwde kom van Schellinkhout. Het projectgebied wordt aan de oostkant begrensd door bebouwing, aan de noordkant door een natuurspeeltuin en aan de west- en zuidkant door weilanden. Ten zuiden van deze weilanden ligt de Zuiderdijk en het Markermeer. Te midden van het projectgebied loopt de Havenweg. Deze weg loopt door tot de bebouwing die zich aan de noordwestkant van het projectgebied bevindt.

Het projectgebied bestaat uit een drietal voetbalvelden en twee opstallen omgeven door verharding. De randen van het projectgebied bestaan uit boomsingels en watergangen. Langs de Havenweg staan aan weerszijden bomenrijen. Ten zuiden van de natuurspeeltuin ligt een parkeerplaats met hiernaast twee bosvakken met een diverse begroeiing. Rondom deze bosvakken ligt een intensief gemaaid grasstrook met een voetpad.

Het terrein wordt omgevormd tot woonwijk. Onderdeel van de ingreep vormt de sloop van alle opstallen, de kap van alle bomen/houtsingels en de herprofilering van de watergangen. Het toekomstige planbeeld van het projectgebied wordt hieronder weergegeven (zie figuur 3).

Figuur 3 Toekomstige inrichting plangebied nieuwbouw Schellinkhout

3 BROEDVOGELONDERZOEK

3.1 Onderzoeksdoel

Het doel van het onderzoek is het aantonen van het al dan niet voorkomen van jaarrond beschermde vogelnesten. Soorten als ransuil, buizerd, boomvalk en sperwer hebben een jaarrond beschermd nest en zouden in de grote bomen grenzend aan het projectgebied tot broeden kunnen komen. Er is hier voldoende rust en beschutting aanwezig. Ook is er voor deze soorten volop voedsel aanwezig in de vorm van diverse muizensoorten die in de weilanden grenzend aan het projectgebied voorkomen.

3.2 Onderzoeksmethode en inspanning

Er zijn drie zoekacties geweest naar jaarrond beschermde vogelnesten in de periode mei en juli 2023. Een van de zoekacties was tijdens het veldwerk voor de quickscan op 26 april 2023. De andere twee bezoeken waren 15 juni en 4 juli.

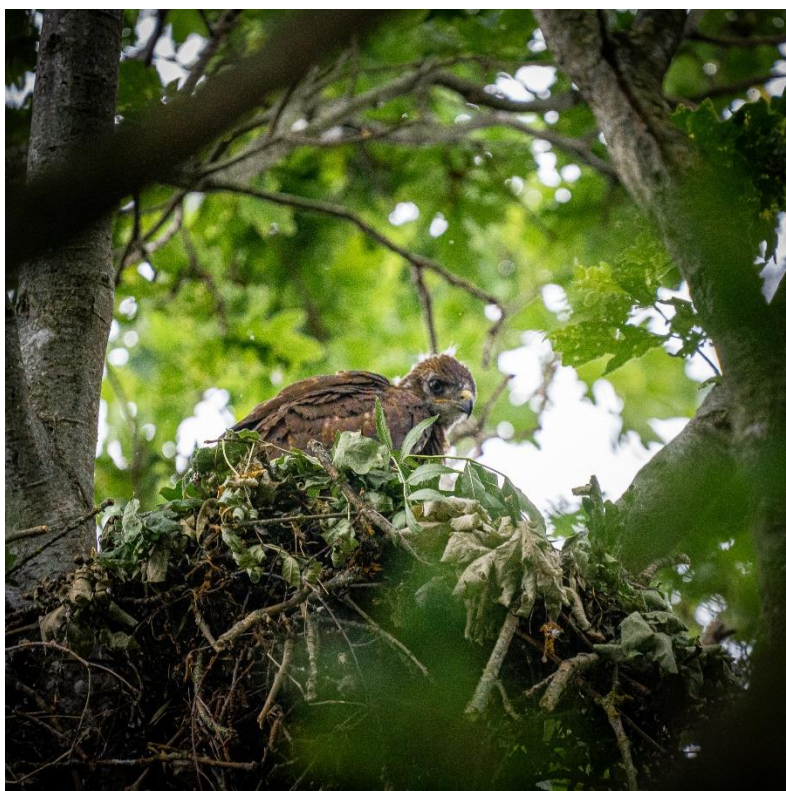
Tijdens de drie inspecties is het onderzoeksgebied lopend door één tot twee personen grondig doorzocht waarbij alle bomen en grotere struiken visueel en met behulp van een warmtekijker en verrekijker zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van grotere nesten. Met name ekster- en kraaiennesten zijn daarbij relevant omdat juist deze vaak als basis voor een roofvogel- of uilennest dienen.

De drie bezoeken duurden elk circa 2 uur en vonden plaats bij goede weersomstandigheden.

3.3 Resultaten

Er zijn twee jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen: een buizerdnest met één jonge vogel (zie Figuur 4) en een boom met holtes met broedende spreeuwen. Verder is er een broedende houtduif aangetroffen en zijn er vier kleine, oude nesten en een ongebruikte holte aangetroffen (zie Figuur 5). De boom met de (vleermuis-)holte en oude nest is omgewaaid tijdens storm Polly en is dus niet meer relevant voor dit onderzoek. Houtduif heeft geen jaarrond beschermd nest.

Boomvalk werd één keer roepend vanuit het bosvak bij de natuurspeeltuin vastgesteld. Ondanks gericht zoeken werd hier geen nest gevonden.

Figuur 4 Actief buizerdnest

Figuur 5 Locaties van broedvogelnesten en/of vleermuisholte in het projectgebied.

3.4 Conclusie broedvogelonderzoek

Uit de onderzoeken blijkt dat de werkzaamheden schadelijke gevolgen hebben op de jaarrond beschermde nesten van een buizerd en van spreeuwen. Een buizerd heeft een categorie 4 jaarrond beschermd nest. Dit betekent dat deze vogels jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en niet of nauwelijks in staat zijn zelf een nest te bouwen. Voor het verwijderen van de boom met het buizerdnest zal een ontheffing aangevraagd moeten worden.

Spreeuwen hebben categorie 5 nesten. Dit zijn nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats of omgeving waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen. Spreeuwen broeden in holtes, nestkasten of in geschikte locaties in gebouwen. In de directe omgeving van het plangebied zijn meerdere mogelijkheden om nestkasten aan te brengen voor deze soort, waarmee een significante negatief effect op deze soort door de kap van de boom met holtes wordt weggenomen.

Aangeraden wordt tevens om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, om eventueel andere broedende vogels niet te verstoren. De veilige periode daarbij ligt tussen 1 september en 1 maart.

4 KLEINE MARTERACHTIGEN

4.1 Onderzoeksvragen

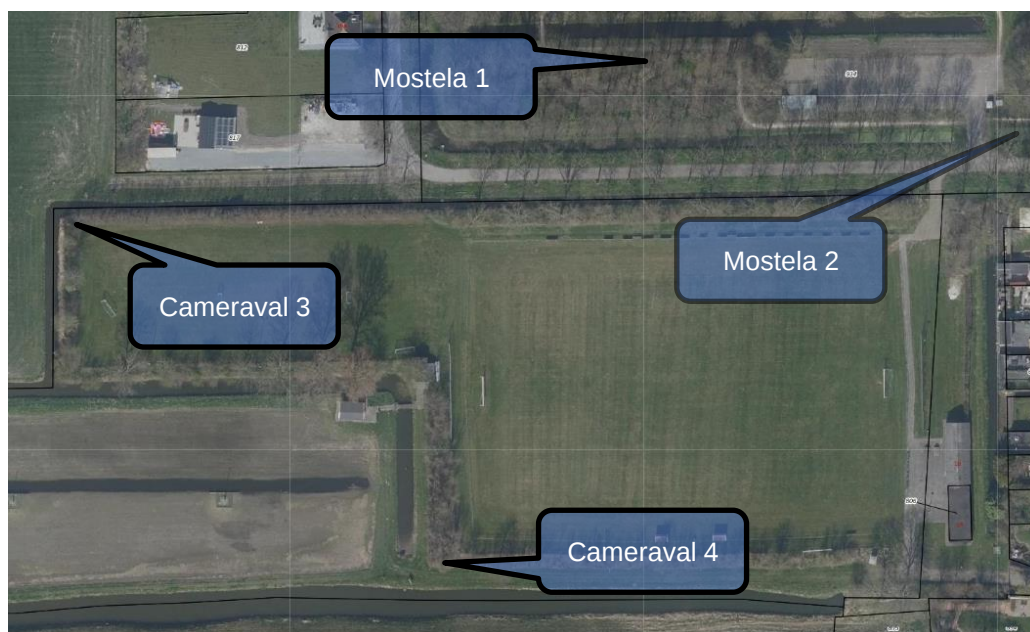
Het doel van het onderzoek is het aantonen van het al dan niet voorkomen van kleine marterachtigen, zoals de wezel of de hermelijn. In de quickscan is aangegeven dat het projectgebied geschikt is voor wezel, hermelijn en bunzing.

4.2 Onderzoeksmethode en inspanning

Voor het opsporen van kleine marterachtigen is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kleine marterachtigen' van de omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Vanwege hun grote territoria, het gebruik van meerdere verblijfplaatsen en hun onopvallende gedrag, zijn marterachtigen erg moeilijk te inventariseren. Er worden daarom nog steeds nieuwe onderzoeksmethoden getest en gepubliceerd. Op dit moment lijkt de inzet van mostela's (kisten met een pijp en cameraopstelling), in combinatie met wildcamera's met gebruik van lokstoffen, de meest effectieve methode. Op deze wijze kunnen zowel de grotere (bunzing) als kleinere soorten (wezel en hermelijn) worden aangetoond.

Volgens de 'Handreiking kleine marterachtigen' dienen voor het onderzoek van deze dieren minimaal vier camera's per hectare ingezet te worden in de meest actieve periode voor deze dieren, mei tot en met augustus. Dit onderzoek moet dan minimaal 1 maand duren. Omdat het gebied ongeveer 2,5 hectare groot is, maar grotendeels bestaat uit ongeschikt leefgebied voor marterachtigen (namelijk sportvelden), hebben wij twee wildcamera's ingezet en twee mostela's. Deze cameravallen zijn op 13-6-2022 geplaatst en op 13-7-2023 opgehaald.

De locaties van de camera's zijn op onderstaand kaartje weergegeven (zie Figuur 6).

Figuur 6 Locaties van de cameravallen.

Twee cameravallen waren gepositioneerd aan de noordkant van het gebied, één ten westen van de parkeerplaats en één ten oosten daarvan. Twee andere cameravallen waren gepositioneerd in de bomensingels rondom de sportvelden, één langs de dijk en één in de noordwesthoek. De noordelijke cameravallen betroffen mostela's, de zuidelijke cameravallen betroffen wildcamera's. In de nabijheid van de cameravallen werd lekkend blikje vis met olie

geplaatst dat als lokstof dienst deed, ook werd visolie verspreid rondom de cameravallen. In de onderzoeksperiode zijn de cameravallen wekelijks gecontroleerd en is de lokstof verversd wanneer nodig.

Na afloop van de periode zijn de kaartjes uitgelezen en de gefotografeerde dieren op naam gebracht.

5.3 Resultaten

De cameravallen hebben geen aanwezigheid van kleine marterachtigen aangetoond. Er zijn met name huiskatten, muizen en een vos gefotografeerd (zie Figuur 7). Zie Tabel 1 voor alle waarnemingen.

Tabel 1 Waarnemingen van de cameravallen

Soort	Aantal waarnemingen				
	Mostela1	Mostela 2	Cameraval 3	Cameraval 4	Totaal
Wezel	0	0	0	0	0
Hermelijn	0	0	0	0	0
Bunzing	0	0	0	0	0
Buizerd	0	0	0	1	1
Huiskat	0	0	3	2	5
Vos	0	0	0	1	1
Egel	0	0	0	1	1
Muis	0	0	8	0	8

Figuur 7 foto opname van een vos op cameraval 4

4.4 Conclusie Kleine marterachtigen-onderzoek

Omdat er geen kleine marterachtigen zijn aangetroffen, zijn er voor wat betreft deze groep geen belemmeringen de geplande werkzaamheden uit te voeren.

5 VLEERMUISONDERZOEK

5.1 Onderzoeksvragen

Het onderzoek dient de volgende vragen te beantwoorden:

1. Zijn er vleermuizen aanwezig in het plangebied?
2. Op welke wijze maken de vleermuizen gebruik van het plangebied?
3. Zijn er in het plangebied bijvoorbeeld vaste rust- en/of verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes of foerageergebieden aanwezig voor vleermuizen?
4. Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van vleermuizen?

5.2 Onderzoeksmethode en inspanning

Tijdens de quickscan is geoordeeld dat hier geen verblijven van vleermuizen aanwezig en/of te verwachten zijn. De paar holten die werden aangetroffen waren te ondiep of bezet door spreeuwen. Wel werd aangegeven dat de bosvakken en singels van belang kunnen zijn als vliegroute of foerageergebied.

Om vast te stellen of deze functies inderdaad hier aanwezig zijn, is gedurende de gehele activiteitsperiode van de vleermuizen onderzoek uitgevoerd. In het voorjaar, tot 15 juli, is gezocht naar kraam- en zomerverblijven en tussen 15 augustus en 1 oktober is gezocht naar paar- en overwinteringsverblijven. Ook zijn tijdens alle bezoeken foerageer- en vliegroutes onderzocht.

Er zijn twee op vleermuizen gerichte bezoeken gebracht. De data en weersomstandigheden staan in onderstaande tabel.

Datum	Tijden	Weer	Temperatuur	Wind
5 juli	22:00 – 0:00	Droog, bewolkt	15°C	3 Bft
31 augustus	20:30 – 22:30	Droog, onbewolkt	19°C	1 Bft

Tijdens de bezoeken is telkens één waarnemer ingezet die, voorzien van een Elekon batlogger en Leica Caleron warmtebeeldcamera, de inventarisatie uitvoerde. Met de Batlogger wordt tijdens het veldwerk een continu opname gemaakt van alle vleermuisgeluiden (real time en full spectrum). De opgenomen geluiden kunnen desgewenst achteraf geanalyseerd worden met behulp van het programma BatExplorer. Vooral voor de soorten van het geslacht Myotis is dit noodzakelijk om tot een zekere determinatie te kunnen komen. De Batlogger neemt niet alleen de hoogfrequente geluiden op maar elke opname wordt voorzien van datum, tijdstip en positie. De warmtebeeldcamera's geven de mogelijkheid om de dieren in het donker goed te zien en eventuele gedrag te volgen en desgewenst door de interne opnamemogelijkheid vast te leggen.

Tijdens het veldwerk werden de waarnemingen en eventuele gedragingen op veldkaartjes ingetekend. Eventuele bijzondere of niet op naam te brengen waarnemingen werden in het veld gemarkeerd en de volgende dag met behulp van het programma Batexplorer ingelezen en gecontroleerd.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. De inventarisaties zijn alleen uitgevoerd tijdens weersomstandigheden die voldoen aan de voorwaarden van het vleermuisprotocol zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenspraak met de Zoogdiervereniging en het CBS.

5.3 Resultaten

5.3.1 Soorten

Tijdens het veldwerk zijn de volgende soorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger

De gewone dwergvleermuis is een typische gebouwbewonende soort, slechts heel incidenteel worden ook individuen in boomholten waargenomen. In gebouwen maken ze gebruik van ruimten onder daken, in de spouwmuur en achter gevelbekleding. Ze jagen in de directe omgeving tot een paar kilometer van hun verblijfplaats. Het zijn kleine dieren die met name op beschutte plaatsen jagen. De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort. Hij kan vrijwel overal in Nederland aangetroffen worden.

De ruige dwergvleermuis maakt zowel van bomen als gebouwen gebruik als verblijfplaats. Ze zijn zowel in spleten en gaten in bomen aangetroffen als in vleermuiskasten als in gebouwen achter betimmering, achter daklijsten, onder dakbedekking en op zolders. Ruige dwergvleermuizen jagen in halfopen bosrijk landschap. In stedelijk gebied jagen ruige dwergvleermuizen vaak langs bosranden en door lanen. Ze jagen ook graag bij straatlantaarns.

De laatvlieger is een grote, gebouwbewonende soort. Ze verblijven zowel in spouwmuuren als op zolders en andere open ruimten in bebouwing. In de polders rond Amsterdam blijken ze algemeen voor te komen maar ook in het stedelijk gebied worden ze regelmatig waargenomen. Ze maken vooral gebruik van open en halfopen landschappen. Bij rustig weer jagen ze op hoogte door het gehele gebied maar met wind maken ze gebruik van luwe locaties bij gebouwen en bomen.

5.3.2 Waarnemingen en gebiedsfuncties

Hieronder worden per bezoek de waarnemingen weergegeven op een kaart van het projectgebied met een beknopte beschrijving.

5.3.2.1 Vleermuisbezoek 05-7-2023

Tijdens deze avondronde zijn in het begin van het bezoek vooral de boomsingels langs de dijk gemonitord. Onze inschatting was dat dit de meest belangrijke vliegroute voor vleermuizen zou kunnen vormen. Pas na ruim een half uur werd de eerste vleermuis waargenomen en langs deze singel zijn over de hele avond hooguit twee gewone dwergvleermuizen gehoord. Boven de sportvelden foerageerden gedurende enkele minuten 1-2 laatvliegers. Tussen de bomenlaan op de havenweg foerageerden de gehele avond tussen de 3-5 gewone dwergvleermuizen. Er was op geen enkele plek een duidelijke indicatie van het gebruik van het gebied als vliegroute, omdat er nauwelijks dieren overvlogen. Er waren, zoals al aangegeven in de quickscan, ook geen indicaties voor verblijffuncties in het projectgebied.

Foeragerende vleermuis

Overvliegende vleermuis

In blauw: gewone dwergvleermuis - in zwart: laatvlieger

Figuur 8 Vleermuiswaarnemingen 05-7

5.3.2.2 Vleermuisbezoek 31-8

Deze avondronde werd bij de aanvang wederom de nadruk gelegd op de bomensingels langs de dijk. Ditmaal werden daar één tot vijf foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze dieren werden waargenomen tussen 21:00 en 21:30, daarna was het stil. Bij één van de dieren werden contactroepen waargenomen. Wederom foerageerde boven de sportvelden 1-2 Laatvliegers. Tussen de bomenlaan op de havenweg was nauwelijks activiteit. Een enkele overvliegende gewone dwergvleermuis (twee opnames) en een enkele overvliegende ruige dwergvleermuis (één opname) werden waargenomen. Er was op geen enkele plek een duidelijke indicatie van het gebruik van het gebied als vliegroute.

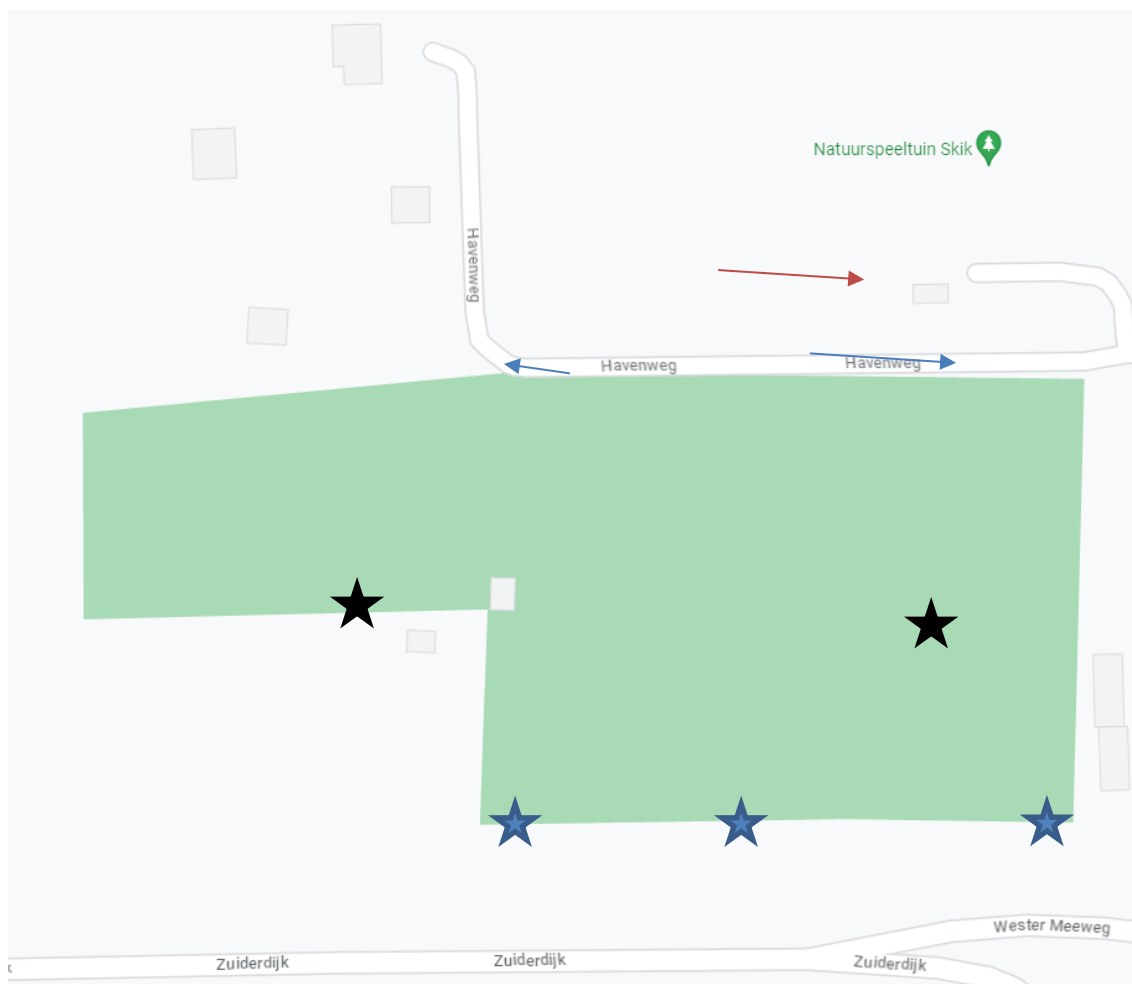

Foeragerende vleermuis

Overvliegende vleermuis

In blauw: gewone dwergvleermuis - in rood: ruige dwergvleermuis - in zwart: laatvlieger

Figuur 9 Vleermuiswaarnemingen 31-8

5.4 Conclusie en advies vleermuisonderzoek

Tijdens de twee bezoeken aan het projectgebied werden drie soorten vleermuizen aangetoond. De ruige dwergvleermuis werd éénmaal overvliegend waargenomen.

Laatvliegers werden foeragerend waargenomen. Het ging meestal om 1 à 2 dieren per bezoek. Ze werden niet baltsend waargenomen en er werden ook geen verblijven vastgesteld. Negatieve effecten op verblijfplaatsen zijn daarom uitgesloten. Door het project verdwijnt er een deel van het foerageergebied van de laatvlieger, maar omdat er in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageerplekken zijn is het uitgesloten dat er een significante negatieve invloed is. Bovendien zijn de sportvelden marginale onderdelen van het foerageergebied, het betrof slechts 2 individuen die slechts enkele minuten foerageerden boven de sportvelden.

Gewone dwergvleermuis is eveneens aan bebouwing gebonden. Deze soort werd zowel langsvliegend als foeragerend waargenomen. De enkele langsvliegende dieren maakten vooral gebruik van de bomensingel en de bomenlaan. De aantallen dieren waren echter minimaal en daarom is het uitgesloten dat er door het verdwijnen van deze boomstructuren significante negatieve effecten te verwachten zijn op nabije populaties. Bovendien blijft er in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar.

6 OVERIGE DIERSOORTEN

Gedurende het veldwerk werden zoogdieren als haas, egel, vos en een niet op naam gebrachte muis waargenomen. Deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen vrijgesteld vanuit de provincie Noord-Holland. Wel dient voorafgaand aan de werkzaamheden een melding gedaan te worden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (https://www.odnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten). Ook geldt te allen tijde de zorgplicht.

7 ALGEHELE CONCLUSIES EN ADVIES

7.1 Samenvatting per soort

Zie hieronder Tabel 2 voor de bevindingen en adviezen per soort.

Tabel 2 Bevindingen en advies per onderzochte soort.

SOORT	BEVINDINGEN	ADVIES
BROEDVOGELS	Jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Ook geschikt habitat voor broedende vogels.	Plan de werkzaamheden buiten het broedseizoen van 1 maart tot 1 september, hang nestkasten op voor spreeuwen en vraag ontheffing aan voor buizerdnest.
KLEINE MARTERACHTIGEN	Geen aanwijzingen voor gebruik gebied door marterachtigen.	Er zijn geen belemmeringen de geplande werkzaamheden uit te voeren.
VLEERMUIZEN	Delen van het projectgebied worden wel gebruikt door vleermuizen, maar de werkzaamheden zullen geen significante negatieve effecten hebben op de vleermuispopulaties.	Er zijn geen belemmeringen de geplande werkzaamheden uit te voeren.

7.2 Eindconclusie

In het projectgebied is d.m.v. nader onderzoek naar marters en vleermuizen uitgesloten dat er voor die groepen een risico is op overtreding van de wet natuurbescherming, omdat het projectgebied geen essentieel leefgebied is voor deze soorten.

Er zal er een ontheffing aangevraagd moeten worden voor het verwijderen van een jaarrond beschermde nest. Ook zijn er andere beschermde soorten die tijdelijk gebruik kunnen maken van het gebied en zich alsnog in het gebied kunnen vestigen, zoals veel broedvogels. Daarom adviseren wij om buiten het broedseizoen te werken omdat dan geen risico is op verstoring van deze beschermde soorten.

Mochten de werkzaamheden toch in het broedseizoen moeten plaatsvinden, dan heeft dit als risico dat er mogelijk nieuw in gebruik zijnde vogelnesten worden verstoord, wat niet is toegestaan volgens de Wet natuurbescherming. Dit risico kan grotendeels worden ondervangen

door de kapwerkzaamheden vóór het broedseizoen uit te voeren. Wij adviseren met name om alle kapwerkzaamheden, zo snel mogelijk na het verkrijgen van een ontheffing en voor het broedseizoen uit te voeren. Let wel, mocht er desondanks toch een beschermd dier, zoals een broedvogel, gebruik gaan maken van (de omgeving van) het projectgebied, dan dienen er alsnog maatregelen getroffen te worden en kan het noodzakelijk zijn het werk aldaar tijdelijk stil te leggen.